

Balla Zoltán

A sokoldalú zeneművész

Kapusi Kálmán

A nagyon szerény, közvetlen, mindig mosolygós, humoros, barátságos, alapos, fegyelmezett művész élete negyvenes éveinek elején jár. A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának adjunktusa, emellett igazgatóhelyettes a Hajdúböszörményi Bartók Béla Zenei Alapfokú Művészeti Iskolában, ahol egykor hegedülni tanult. Nős, Debrecenben él, de munkahelyén kívül családi, rokoni szálai is Hajdúböszörményhez kötik. Amikor egy februári baráti találkozón megemlítettem neki, hogy „interjú-merénylet” készül ellene, mosolyogva ennyit fűzött hozzá: „– Nem vagyok én akkora pont, hogy engem interjúval bombázzon a Hajdúsági Tükör”. – Pedig a „magasságod” bőven megvan hozzá – válaszoltam viccelődve, s fölnevet a nálam bő egy fejjel nagyobb zeneművészre.

Kedves Olvasó! Nagyon remélem: az alábbi interjúból és a névjegyből kiderül majd, hogy a művész miféle magasságára gondoltam ott és akkor.

BZ: A pályád eleje kissé kacskaringósra sikerült. Az alapfokú zenei tanulmányok után kis kitérőt tettél. Szüleid – különösen fuvolatanár édesanyád – nebezte-lése ellenére középfokon nem zenével folytattad, hanem műszaki szakközépiskolát választottál. Nem voltál elég érett a zenei pályához?

KK: Zenét már az anyaméhben hallhattam, hiszen édesanyám fuvolatanárként ment nyugdíjba a hajdúböszörményi zeneiskolából. Édesapám szintén pedagógusként dolgozott – a műszaki terü-

leten –, de emellett népzene-sz hegedűsként tevékenykedett. Apai nagyapám református kántorként szolgált, és kivételes tenorhangja volt. Mondhatni, volt kellő indíttatásom ahhoz, hogy az általános iskolai tanulmányokkal párhuzamosan belekóstoljak az alapfokú zenei tanulmányokba is. Sajnos nem volt kitartásom a hegedűtanuláshoz, ezért választottam a könnyebbnek vélt műszaki pályát. Elég hamar beláttam, hogy az sem könnyebb a zenénél, ráadásul ezen kívül nem az én világom.

BZ: Hogyan lettél nagybőgős?

KK: Szerencsém volt abból a szempontból, hogy ezen a hangszeren – a nagysága miatt – nem szokták korán elkezdni a tanulást. Ebben az időben egyébként is basszusgitároztam és az akkor Kéryné Mészáros Mária karnagynő által vezetett hajdúböszörményi Városi és Pedagógus Kórus basszus szólamában énekeltem. Valahogy mindig is vonzott a basszus regiszter. Mivel rendelkeztem megfelelő zenei előképzettséggel, a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában (ahogy mi mondjuk: a „konziban” Kéryné karnagynő volt a szolfézs-tanszakvezető tanárom) viszonylag gyorsan haladtam a nagybőgő tanulmányokkal. 1996-ban felvételt nyertem a Miskolci Zeneművészeti Főiskolára, ahol nagybőgő- és szolfézs-tanár képesítéseket szereztem. Ezt követően Grazban (Hochschule für Musik) folytattam nagybőgős tanulmányaimat, de azt félbeszakítva évekig Németországban dolgoztam különböző szalonzenekarokban. Hazatérve a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán kaptam művészi oklevele-

met. Innentől kezdve már nem volt megállás. A Pozsonyi Zeneakadémián művészdoktori oklevelet vehettem át 2009-ben. Eközben egykori debreceni mesterem, Saru Károly több mint három évtizedes oktatást követően nyugdíjba vonult. Szerencsémre engem kértek fel utódjául, amelyet örömmel elvállaltam.

A végzettségekre visszatérve az utóbbi években más egyéb képesítéseket is szereztem (Megjegyzés BZ: ezekről a névjegyben olvashatnak), amelyek nem zenével kapcsolatosak.

BZ: Milyen volt tizennyolc évesen beülni a Kodály Szakközépiskola padjaiba a nálad fiatalabb tanuló-társaid közé?

KK: Szerencsére nem voltam egyedül. Az ilyen típusú iskolákban gyakori vendég a „későn megtérő” diák. Amellett, hogy egy igazi zenei műhelybe csöppentem, a konziban életre szóló barátságok is születtek.

BZ: Gondolom a te életedben is voltak meghatározó tanáregyenlőségek.

KK: Az első nagybőgőtanárom Prinyi Csaba volt, akit egy fantasztikus nagybőgősnek és tanárnak tartok. Mindig objektív volt velem kapcsolatban, ami nagyon fontos egy zenei pályára készülő tanulónál. A főiskolán Keresztfalvi Gizella tanárnő volt a mesterem, aki ma már keresztanyaként van jelen az életemben. Kiemelném még Saru Károly tanár urat, akitől a tudáson kívül gyakorlatilag egy több évtized alatt felépített kapcsolatrendszeret örököltem. A pozsonyi professzorom egy világhírű nagybőgős, Radoslav Sasina volt. Nem túlzás

azt állítanom, hogy nagy szerencsém volt a pályámat egyengető tanárok személyét illetően, hiszen mindegyiküknek köszönhetek valami nagyon fontosat, mely folyamatosan vitt előrébb a nagybőgős pályafutásomban.

BZ: Úgy hallottam, hogy az utóbbi években több mesterkurzust is tartottál, nemcsak itthon, hanem külföldön is.

KK: Kubina Péter tanár úr (Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Nemzeti Filharmonikusok) meghívásának eleget téve immár hetedik éve veszek részt a Tatai Országos Nagybőgős Találkozón, ahol Magyarország közép- és felsőoktatási intézményeinek diákjait oktatjuk több napon keresztül, természetesen koncertek és közös vacsorák közbeiktatásával.

2013-ban meghívást kaptam a lengyelországi Wrocławban található Zeneakadémiára, ahol egy nemzetközi nagybőgős találkozón vettem részt. Itt kurzust tartottam és koncertet is adtam.

Az ilyen találkozók mindig lehetőséget nyújtanak az ismerkedésre is. Sok neves nagybőgőssel találkoztam, akik a világ minden részéről érkeztek. Az egyik ilyen nagybőgős volt Thierry Barbé, aki a Párizsi Opera szólóbőgőse és a világhírű Conservatoire de Paris professzora. Ennek az ismeretségnek köszönhetően 2015-ben volt szerencsém vendégoktatóként ellátogatni a Conservatoire de Paris-ba, ahol szintén kurzust tartottam és koncertet adtam.

BZ: A külföldi színvonal milyen a magyarországgal összehasonlítva?

KK: Rendkívül magas színvonalat tapasztaltam mindkét országban. Lengyelországban köztudottan minden zeneművészettel kapcsolatos dolog magas színvonalú. A francia oktatásba ennyire nem látok bele, de mivel a Conservatoire de Paris az elsősorú zenei felsőoktatási intézmény, magától értetődő, hogy ide a világ minden tájáról érkeznek tehetséges diákok, akikkel öröm együtt dolgozni.

BZ: Külföldön mennyire ismerik el a magyar nagybőgősöket?

KK: Természetesen mi egy másik nagybőgős kultúrát képviselünk, de a zenész szakmán belül szerencsére mindenki nyitott a másik megismerésére. A nagybőgősök családja viszonylag kicsinek mondható, így mindig látjuk, figyelemmel kísérjük egymás munkásságát, módszereit. Emellett a találkozók, zenei kurzusok kiváló alkalmat nyújtanak baráti kapcsolatok kialakítására is.

BZ: Ha jól értesültem, nemrégiben a budapesti Zeneművészeti Egyetemről is érkezett felkérés hozzád.

BZ: Jól zongorázol, jól játszol basszusgitáron is. A klasszikus zene mellett a cseppet sem könnyebb jazz is kedvenced. Milyen együttesekben játszottál eddig, melyikben voltál alapító és melyikben vendégművész? Mit szeretnétek elérni a 2015-ben újjáalakult Debrecen Jazz Clubbal, ahol vezetőségi tag vagy?

KK: A zongorázást középiskolás koromban kezdtem és a mai napig is nagyon szeretem. Az utóbbi évtizedben, csak játszom, nincs időm gyakorolni. Nagyon sok energiát fektettem a jazz zongorajátékom csiszolásába és természetesen volt néhány

mesterem ezen a vonalon is. Takács Tamás barátommal 1999-ben alapítottuk meg a Kapusi Jazz Triót, amellyel évekig játszottunk fesztiválokon, még külföldre is eljutottunk. Döntenem kellett, hogy a klasszikus zenét vagy a jazzt választom, és én idejében meghoztam a számomra kedvezőbb döntést. Véleményem szerint ma Magyarországon a jazzmuzsikálást csak hobbiból szabad művelni. Kenyérkereső foglalkozásként – ha fogalmazhatok így – egzisztenciális szempontból nem előnyös. Viszont magával ragadja az embert, aki „megfertőződik” vele, teljesen soha sem hagyja abba. Az utóbbi években inkább basszusgitáron és nagybőgőn játszom jazzt. Zakar Zoltánnal, aki jazzharmonás és zeneszerző, az ezredforduló után ismerkedtem meg. Vele a mai napig rendszeresen játszom együtt különböző formációkban.

A Nyújs Feléje Védő Kart Kulturális Alapítvány

sát és szakmai támogatását, a Hajdú-Bihar megyei hivatásos formációk és a magyar jazz reprezentánsainak bemutatását. A klub februárban kezdte el a rendszeres működését, aminek keretében kéthetente rendez élő zenei koncerteket, hangszeres kurzusokat és előadásokat. A rendezvények többségét a Debreceni Művelődési Központba szervezik, de lesznek programok a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán, illetve a város néhány szórakozóhelyén is.

BZ: Legközelebb hol hallhat téged a hajdúböszörményi közönség?

KK: 2016. március 23-án a hajdúböszörményi Kertész László Városi Könyvtárban játszom nagybőgőn a „Lengyel-Magyar Barátság Napja” rendezvényen. Itthon játszani – a böszörményi zene- és irodalomszerető barátoknak és ismerősöknek – számomra mindig nagyon megtisztelő örömteli és kellemes feladat. Bizom benne most is, hogy lélekemelő percek elé nézünk. Sok szeretettel várjuk a bőgőmuzsikára vágyó érdeklődőket! – nyomatékosította mosolyogva biztató felhívását művészsúr.

BZ: Mit üzensz a zenetanulást most kezdő tehetséges fiataloknak? Egyáltalán: mire taníthatja őket a hangszeres zene?

KK: Aki érez magában érdeklődést esetleg tehetséget a zene iránt, mindenképpen jöjjön el a Hajdúböszörményi Zenei Alapfokú Művészeti Iskolába, ahol rengeteg hangszer közül választhat. Sőt az új támogatási rendszernek köszönhetően lehetőség nyílt a felnőtt korúak oktatására is egy viszonylag megfizethető térítési díj ellenében.

Úgy hiszem, nem kell nagyon kihangsúlyoznom, hiszen mindenki tudja, hogy a zene milyen pozitív hatással van a mindennapjainkra. A zeneiskolák feladata a jövő zenészeinek képzésén kívül a koncertlátogató közönség kinevelése is. Sokszor azonban nehézséget okoz az, hogy az iskolában leterhelt diákok már alig tudnak figyelni a késő délutáni hangszeres órákon.

A zene megszerettetését missziói feladatnak tekintem. Véleményem szerint, aki zenét tanul és egy hangszert képes megszólaltatni, annak egész élete során lesz egy olyan belső, titkos hely a lelkében, ahová visszavonulhat és kibeszélheti az örömet és bánatát.

BZ: Nos, ezt a zene által éltető és élvezhető „magasságot” igyekeztem Kapusi Kálmán személyiségéből a beszélgetéskor „kibányászni”, előcsalogatni. További töretlen szakmai magasságokat kívánva neki a Hajdúsági Tükör és a zeneszerető böszörményiek nevében.

KK: Igen, jól értesültél. Az elmúlt időszakban két alkalommal is részt vettem a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem DLA doktori bizottságának munkájában, mint külsős szakember. Nagy megtiszteltetés volt neves művészekkel és tanárokkal együtt dolgozni, zsűrizni.

és a Debreceni Művelődési Központ által elnyert (NKA) pályázatnak köszönhetően, 2015 decemberében újjáalakult a Debrecen Jazz Club klub Mohos Péter vezetésével. A pályázatban foglaltak szerint, a Debrecen Jazz Club kiemelt feladatának tekinti a város és a megye amatőr jazz zenészeinek felkutatá-

